

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ :

на годину	6 дин.
за пола године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

Недеља 25. марта 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општин-
ски суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

ЦВЕТИ И ШЕСТИ АПРИЛ

и ове године падају на близо, и за то ће се по ранијем обичају опште-народна светковина: **ТАКОВСКИ УСТАНАК** спојити са престоничном: **ПРИМАЊЕ ГРАДОВА**, и тако обе светковине прославити **НА ЦВЕТИ**.

Грађанство престонице није никад изостало а да у светковању ова два пружачајна дана из новије прошлости народне, и видним знацима не покаже да је трајна захвалност потомства према великим делима својих предака С тога се и објављује, да је за опште светковање утврђен ниже изложени ред.

По закључку Одбора општине вароши Београда из седнице 20. Марта 1890. АБр 506.

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ

Никола П. Пашић

ДЕЛОВОЋ

Спасо Хаџи Ристић

РЕД

ЗА СВЕТКОВИНУ НА ЦВЕТИ 1890. ГОДИНЕ

1. У очи дана, и у зору светковине, огласиће се она топовима са бедема београдске тврђаве.

2. У саборној цркви биће свечана архијерејска служба.

3. После службе у Саборној цркви носиће се литија у Горњи Град и на трибини општинској одслужити благодарење.

4. Испред трибине, после благодарења, дефиловаће војска.

5. Од трибине кренуће свечан ход до споменика неумрлог Књаза Михаила, гди ће Његово Високопре-

освештенство архијепископ београдски и митрополит Србије Г. Михаил учинити црквени помен, представништво положити на подножје споменика венац а сва београдска певачка друштва отпевати Народну Химну

6. По подне народна играња у Горњем граду.

7. У народном позоришту биће свечана представа.

8. По улицама свираће у вече војна музика.

Примедба: У очи дана светковине треба домове обитити народним тробојкама а на Цвети у вече и осветлити их. Осветљење ће трајати до 10 часова у вече.

ГРАЂЕЊЕ ВОДОВОДА

Последња студија техничког пододбора о начину за извршење новог водовода

(НАСТАВАК)

Такав биро мораће се ставити под управу нарочитог стручног лица са довољно праксе у извршењу грађевина ове врсте, које ће носити одговорност за све стручне послове при руковођењу грађењем.

И најзад, да би Општина могла од своје стране вршити потребан надзор, над радом тога бироа и над целим извршењем предузетог посла; ваља поставити нарочиту комисију од некласичне наших стручњака, која ће у име Општине све послове радити, њене интересе у свему чувати, и од њене стране непосредан надзор при извршењу укупног посла водити.

Таквом би организацијом рада једино био потпуно огарантован успех целога предузећа, а као што рачун показује, такав начин рада не би изискивао ни претеране трошкове за режију. А стварних тешкоћа или сметња, за отварање такве организације рада при грађењу водовода, нема никаквих.

Па пошто су сви претходни рад ви свршени, тако да се може извршењу водовода приступити; технички је одбор мишљења, да поменути начин рада ваља усвојити, те и грађењу водовода одмах приступити; јер крајње је већ време да се одлучне са извршењем ма којег од неизбежних великих послова општинских.

Грађење водовода ваља јоште овога пролећа отпочети, а посао тако удесити, како ће се без задржавања и у што краћем року моћи и извршити.

Да би се то могло постићи, ваља претходно и одмах решити и сва питања, која са тим у свези стоје. А та питања, сем руковођења грађењем и надзора при истоме, о чему је мало више било речи, односе се јоште: на одредбе и одобрење потребне суме за грађење; на начин, како ће се та сума набавити; и на уређење односа по томе послу, између Општине и државне надзорне власти, од које се мора тражити одобрење.

*

Што се тиче суме, која је потребна за извршење водовода, урачунав у то и већ одобрене и издате суме, технички је одбор, на основу студије поднесеног предрачуна и свега осталог, нашао, да је потребан ефективни издатак од 2 милијона динара, и то:

1., Претходни радови — — — — —	55.000	дин.
2., Пројекат — — — — —	15.000	"
3., Откуп потребног земљишта — — — — —	50.000	"
4., Трошкови за грађење укупног водовода	1,650.000	"
5., Грађевински биро и руковођење грађењем	150.000	"
6., Главни надзор — — — — —	25.000	"
7., Руковолац експлоатацијом за 1-ву годину	10.000	"
8., Spreма за експлоатацију и неподвижено	45.000	"

Свега динара 2,000,000

Толика сума мора дакле да је на расположењу за грађење водовода.

Па пошто се тај издатак има учинити у року од 2½ године највише, а сем тога Општини београдској предстоје и други велики радови; то нема другог начина, но да се та сума зајмом набави.

Како пак није јоште решено питање о томе, које ће се потребе варошке првенствено подмирити, и колика се сума зајмом за то има набавити; то се питање о набавци потребног новца за грађење водовода мора за сада привремено решити.

Укупна сума од 2,000,000 динара не мора да је одмах на расположењу, већ треба само постарати, да се спреми новац у ратама, како ће при извршењу за поједине радове поступно и потребовати.

Ствар би се дакле имала у следећем смислу усвојити и пред збор грађана на решење изнети:

Да се грађењу водовода има одмах приступити, и да се за то одобри укупни трошак од 2,000,000 динара. Та сума да се набави зајмом, једновремено када се буде новац и за остале најпрече послове општинске узимао. За сада пак, да се Суд општински овласти, да поступно потребне суме може узимати, на привремени зајам, од наше Народне Банке, или другог којег новчаног завода. На те суме да се плаћа уговорен интерес

из партије на неподвижене трошкове у буџету; а како интерес општинској каси, тако и главница узета од новчаног завода, да се попуни из укупне суме зајмом набављене.

Уверени смо међу тим, да у овој ствари можемо сигурно рачунати на готовост од стране наше Народне Банке и др., новч. завода, било да нам потребне суме непосредно на расположење ставе, било да у томе послу посредују.

*

Када збор грађана питање о водоводу у томе смислу реши, онда пре свега остаје да Суд општински, на основу члана 2. тачке 2. закона о грађевинском савету, поднесе г. министру грађевина на одобрење цео пројект за водовод.

Уједно требаће да Суд општински саопшти г.г. министрима грађевина и унутрашњих дела, на који начин Општина мисли послове око грађења водовода да врши: те да за то изиште и генерално одобрење њихово. А тако исто према §§ 45. и 50. закона о подизању јавних грађевина, ваља власт известити и о томе, која ће лица у име Општине водити надзор при грађењу, као и поједине грађевине по њиховом довршењу примати.

У томе меморандуму, у којем ће се изложити, да ће Општина све радове и набавке, потребне за извршење водовода, предузимати на начин, као што и држава при подизању својих грађевина поступа — добро ће бити да се нарочито јоште удари гласом на то, да Општина у интересу своје касе намерава водовод у сопственој режији да гради; те да ће се с тога поглавито користити прописима § 16. закона о подизању јавних грађевина да ће дакле, где год буде могућно и умесно, материјал непосредно набављати, а само за израду са појединим предузимачима погодбу чинити.

У исти мах, да не би било задржавања и одуговлачења у току самога извршења послова; ваља изискати од г. министра грађевина одобрење за укупни трошак по предрачуна за извршење водовода; за тим, да се не мора доцније, према тачки 4. члана 2. закона о грађевинском савету, слати нарочито г. министру грађевина на одобрење свака лицитација или погодба за поједине грађевинске радове, који пређу суму од 10.000 динара. Или, ако се правничког гледишта ово неби могло да се доведе у склад са законским прописима, онда да се издјелује од г. министра грађевина наређења грађевинском савету, да све предмете, који се на грађење водовода односе, решава као хитне и без одлагања.

*

У самој Општини међу тим, имао би се посао око извршења водовода на следећи начин удесити.

Пошто је извршење тако велике грађевине, као што је нови водовод варошки, за Општину београдску ванредан посао а сем тога у интересу што бржег и јефтинијег извршења целе грађевине пуно је да сви послови при грађењу теку не само сигурно већ и незадржано; то је потребно, да се у овом случају примени пропис § 69. тачка 4. закона о општинама. Када дакле питање о водоводу буде на збору решено, Одбор општински ваља у интересу ствари да изда Суду општинском такво генерално овлашћење:

Да Суд може у име Општине, решавати сва детаљна питања, која се односе на грађење водовода, и то било административне, или стручно техничке природе, као и да све издатке до суме од 10.000 динара може непосредно одобравати и односне лицитације сам потврђивати.

А зарад извршења самог посла, као што је напред већ напоменуто, придаће се Суду нарочита стручна надзорна комисија, која ће у име Општине београдске отправљати све послове, које се при грађењу водовода појаве, и који за правилно и сигурно вршење истога буде од потребе.

Суд ће сам решавати сва питања стручне и новчане природе, која му ова надзорна комисија дужносно буде упућивала. Сем тога дужност Суда општинског биће, да се уверава како о правилном и уредном раду надзорне комисије, тако и о правилности свију послова режије за грађење.

У интересу што бржег вршења послова при грађењу водовода, неће бити корисно ни надзорна комисија да се састоји из великог броја чланова; а потписани су мишљења да ће најбоље бити, да се у ту комисију одреде 4 члана, од којих двојица треба да су грађевински инжењери, један машински инжењер и један правник.

Овако састављена комисија имала би самг из своје средине да именује председника, који ће комисијске састанке сазивати, рад међу чланове делити и целим комисијским послом руководити, као и нужну преписку у име комисије водити.

*

Делокруг и дужности надзорне комисије, имале би се на следећи начин одредити:

Комисија ће се старати о брзом, целисходном и економном извршењу свију радова, који се на грађење водовода односе. При томе она ће мотрити, да се водовод гради једино по усвојеном плану и по правилима науке и искуства, а на начин који потребама и интересима општинским одговара.

Комисија ће бити дужна, да мотри тачно на извршење свију обвеза, које би појединци имали према Општини, на основу закључених уговора по овој послу.

Њена ће дужност бити, да се стара о образовању грађевинског бироа за водовод, о његовом снабдевању свима нужним потребама и о ангажовању потребног персонала за исти, а за време грађења водовода водиће строгу контролу над радом тога бироа.

Она ће у име Општине са свима предузимачима и лифрантима закључивати уговоре, за све поједине радове при извршавању водовода, а тако исто водиће и целу преписку, са свима надлештвима и са приватнима, по послу грађења водовода.

У споразуму са стручним лицем, које општина буде узела као руковоаца грађевинских радова, комисија ће учинити укупну диспозицију посла при грађењу, па ће утврдити и програм за извршење свију радова.

Комисија ће сва детаљна техничка питања у име Општине непосредно решавати. Само у случају, ако у пројекту буду нужне веће измене, принципијелне природе, или које изискују за поједине радове већи издатак, но што је за њих предрачуном предвиђено, неће моћи комисија решавати дотична питања без споразума са Судом општинским и за одобрење Орбора општинског.

Комисија ће у име Општине прописивати све опште и специјалне услове и инструкције, односно извршења свију потребних радова и набавака.

Она ће прегледати, оверавати и на исплату упућивати све рачуне по послу и по уговорима, што се на грађење водовода односе, и то како повремене тако и закључне.

Комисија ће, при примању појединих радова и набавака, водити бригу, да се тај посао правилно врши.

Најзад за све време грађења водовода, надзорна комисија биће дужна, да Одбору општинском свакога месеца поднесе извештај, о току и напредовању свију послова за грађење водовода. А сем тога, она ће бити дужна и преко реда то чинити, кад год Суд или Одбор општински захтеју.

Осим свију наведених послова, који се односе чисто на грађење водовода, биће у интересу Општине, да се надзорној комисији стави у дужност и следећи посао, који ће она поред горњих моћи отправљати, а то је:

Да за време грађења водовода спреми детаљан стручни извештај о извршеним претходним студијама за водовод, са свима податцима и графичким радовима, како би га Општина могла предати јавности, по примеру других вароши, а у интересу како својем тако и саме науке.

Кад се таква стручна надзорна комисија за извршење водовода буде образовала, имаће она пре свега да прими, од досадањег техничког одбора за извршење претходних радова, сав у току његовог рада набављени инвентар, прикупљене стручне податке и материјал, као и кореспонденцију.

*

Што се тиче Одбора општинског, он по овом послу треба да задржи себи следећа права:

Да као главна надзорна власт у Општини, кад за потребно и умесно нађе, из своје средине одреди неколицину чланова, који ће се уверавати о уредности и правилности рада Суда општинског, надзорне комисије и грађевинског бироа, по свима пословима, што се на грађење водовода односе.

(СВРШИЋЕ СЕ)

СМРЕКЕРОВ ПРОЈЕКТ

Извештај комисије о прегледу пројекта по уговору израђеног за н. водовод.

(НАСТАВАК)

На тај начин одговорио је г. Смрекер потпуно захтевима економије у погледу трошкова махинске инсталације, набавке цеви и будућег одржавања и експлоатисања водовода.

Распоред хидраната и затварача на доводним цевима добар је; а и употребљени хидранти за ветрење доводних цеви, много су подеснији, од уобичајених вентила.

Знатна уштеда постигнута је и тиме, ште су доводне цеви тако постављене, да у исто доба служе и као разводне цеви у оним улицама кроз које пролазе.

Резервоар је постављен иза вароши на толикој висини, да се вода из њега може спровести у највише спратове кућа по свима деловима садањег Београда.

Облик резервоара, као и цела његова конструкција, пројектована су са обзиром на што већу уштеду матерјала, а да при том стабилност зидова и сводова не трпи уштрба.

Да би се у свако доба знало стање воде у резервоару, предвиђен је у пројекту електричан водомер, који ће стајати у вези са зградом где се вода прии и са зградом у којој ће бити биро за одржавање водовода.

Распоред појединих затварача за регулисање увођења, одвођења и одпуштања воде из резервоара, учињен је веома практично.

Цеви за мрежу варошку, рачунате су по Динијевим (Dinuit) обрасцима; но са обзиром на боље функционисање појединих делова мреже, као и на могућност, да се потрошак воде увећа, нису узете уже цеви од 80 мм., ма да се према количини воде и наду, који на расположењу стоји, рачуном добијају и мањи пречници цеви.

Цеви су положене кроз све улице, где је према досадањој регулацији било могућно. — У оним деловима варошким, који су још нерегулисани, вођено је међу тим рачуна о могућој регулацији, те су према томе у оближњим улицама пројектоване цеви већег пречника, тако да ће се са сразмерно малим трошком моћи снабдети водом и ново просечне улице.

Где је према самој ситуацији цеви и појединих уличних комплекса, као и других месних обзира, било потребно, намештени, су хидранти за поливање улица и гашење пожара. Укупан број пројектованих хидраната износи 206 комада; међу тим у самој ствари требаће овај број увећати још бар са 60 комада. Место где ће се ови хидранти, који у пројекту нису предвиђени моћи ће са тачно одредити тек пошто се реши, у којем ће се делу уличне ширине водоводне цеви на свима местима положити.

Исто тако, мрежа варошка снабдевена је са довољним бројем затварача, који су размештени тако, да ће се у случају оправке или каквог дефекта, на сразмерно малим деловима мреже моћи притицај воде сасвим искључити, без ометања по целој осталој дужини водоводних цеви.

Конструкција и хидраната и затварача пројектована је по типовима, који се данас као најрационалнији сматрају.

Конструкција чесме таква је, да ће се вода на њој моћи брзо точити, а да се ни најмања количина воде не расипа отичући у залуд. Јар кад хоће да се точи, ваља само славину придржати, а чим се пусти, чесма се сама затвори и вода одмах престаје тећи.

Места где ће се поједине чесме поставити, нису у пројекту означена. Међу тим, то се од пројектаната није ни тражило, пошто ће та места сама Општина према потреби одредити.

Што се тиче графичке израде пројекта, комисија мора признати да су сви цртежи елегантно и у сваком погледу угледно израђени. — Једино што је комисија приметила, то је да некоји листови нису довољно котирани, те је с тога тражила; да г. Смрекер накнадно пошаље копије листова 15. и 25. у којима ће бити уписане све потребне димензије; а од последњег листа бр. 30. тражени су још и неки детаљи у већој размери. — Све ово обећао је г. Смрекер, приликом свог последњег бављења у Београду, да ће у најкраћем року послати, па је то већ и учињено.

У погледу приложеног предрачуна и извештаја уз пројекат

*

може се рећи, да су оба ова прилога сасма брижљиво и детаљно израђена. Из њих се најбоље види: колико је труда г. Смрекер уложио, да диспозицију водовода што рационалније изврши, да укупни трошак сведе на минимум, и да уједно за сваку поле важнију грађевину даде објасњења, за што је баш тако а не друкчије пројектовао.

За већину предрачунских цена, може се рећи да су велике; но у пројекту са свим је умесно у томе погледу сигурније рачунати, а код нас је тим пре пробитачно веће цене предрачуном предвидети, што су и стварне цене рада и материјала јаким променама подложене.

То је у главном оцена грађевинског дела пројекта за водовод београдски.

Остаје још да изложимо оцену машинског дела.

Ради те оцене механички инжењер г. Селесковић дошао је у Београд 27-ог прошлог месеца, и задржао се овде до 31-ог прош. месеца, те је у том времену, у заједничком раду са г. Зорићем, преглед пројекта извршио.

Њихов извештај о томе гласи овако:

„Део водовода, који је намењен да црпе воду и да је истерује на место, одакле ће се по вароши зарад подмирења потреба делити, обухвата све оно, што називљемо машинском инсталацијом водовода.

Главни делови те машинске инсталације јесу:

- a.) Парне црике и
- b.) Парни котлови.

Оба ова дела представљена су у пројекту г. Смрекером пртежом на листовима бр. 10. 11. 12. 15. и 16., а описана су у писменим објасњењу пројекта на странама 109—122. као и на одговарајућем месту у предрачуну.

На основу тих пројектованих радова, част нам је у следећем да дамо наше мишљење о машинској инсталацији за београдски водовод.

Редетивним положајем стања воде у бунарима на извору, према највишем стању инудационе воде, дат је у главном већ по себи положај и систем парних црики за ту инсталацију.

Разлика у висини оба поменути нивоа воде, у нашем случају, отежава примену најрационалније конструкције парне црике, а то је црика двогубог дејства (doppelwirkend) са клипом (плунџером) који је непосредно спојен са клипом, какве парне машине такође двогубог дејства и са замајним точком.

Употреба такве црике за београдски водовод условљава:

- 1.) Несразмерно велике издатке, који би били неизбежни зарад осигурања њеног од могуће поплаве;
- 2.) Ненормалну дужину цеви за сисање воде, а то је на штету правилног и сигурног рада црике, јер може лако да наступи кидање воденог стуба у сисаљкама; или
- 3.) Употребу нарочитог парног апарата за дизање воде, са воденог огледала у бунару, до сисаљке парне црике а таква је инсталација и одвећ скупа и по сигурност у раду нецелесходна.

Та тешкоћа, која долази од самих бунара у Макишу, савладана је по г. Смрекером пројекту на добро смишљен и практичан начин.

За вртање парних црики пројектоване су компаунд парне машине се коаксираним цилиндрима, који су положени изнад највеће воде. Саме црике положене су вертикално, а понаместане непосредно изнад највишег нивоа воде у бунару и изодисане су сигурним зидом од поплаве.

Црике су доведене у везу са парним машинама кратком трансмисијом.

Таквом диспозицијом постигнуто је следеће:

1. Користан ефект парне црике раван је веома приближно ефекту онакве црике, какву смо мало више као најрационалнију означили, а то с тога:

- a., што је висина црике сведена на минимум;
- b., што је употребом двеју црики простога дејства, које су спојене балансином, замењена црика двогубог дејства; и
- c., што је целесходном диспозицијом вентила, за сисање и истискивање (Saug — und Druck — Ventile) око вертикалног плунџера, постигнута највећа редукација вентилних отпора, а тиме директно и увећање самог ефекта парне црике.

2. Волуминарни ефект црике доведен је до свог максимума, јер:

- a., вертикални положај црике дозвољава такву конструк-

цију плунџера, услед које може да се сведе на минимум ефективна брзина притисања у воденом стубу испод црике (Arbeitsgeschwindigkeit der Sangwassersäule).

b., вертикални плунџер омогућава нејсигурнији затвор (Abdichtung) стубаине.

3., Свима важним деловима парне црике може лако да се приступи, те је лако и сваку оправку на њима извршити.

Димензионисање парне црике по пројекту потпуно је сигурно извршено, јер је при томе предпостављен волуминаран ефект од 0,95, док према рационалној конструкцији њеној може са сигурношћу да се рачуна и на ефекат од 0,98 0,99.

Систем парне машине, која је пројектована као компаунд ресивер машина са прецизионим крмидом, потпуно одговара захтевима правилног, сигурног и економног рада.

Целесходном поделом парне снаге у два система и применом конструкције, по којој оба цилиндра једног и другог система могу да се доведу у везу са парним котловима, отклоњена је свака могућност штетног уоплава на правилно функционисање водовода, који често могу да изазову и редовне оправке на парној машини.

Димензије парних машина утврђене су са обзиром на мањи укупан и користан ефекат црики и машина, но што ће у ствари бити, као и на то, да се дејство парних котлова не форсира ни при максималном раду парних црики. А ово је сасвим умесно учињено, са обзиром на што већу сигурност у правилном раду црики, који ваља да постоји и при највећој потрошњи воде.

Пројектом предвиђено је парно крмидо (Steuerung) система Колмановог. Но пошто је сигурност функционисања ма којег прецизног крмила у главном зависна и од тога, да ли је оно (укупно са парним црикама) израђено у фабрици која је сопствених истога, то неће бити корисно узети се у напред за извршен патент прецизионих крмила. На против, ваља себи у томе погледу оставити слободан избор, а сем Колмановог прецизног крмила има и других признатих система, као што су Сулџеров, Фрикардов и др.

Прелазећи на другу део машинске инсталације београдског водовода, морамо да констатирамо, да су по пројекту г. Смрекером парни котлови сасвим рационално диспозовани, под представком, да ће за њихово ложење бити на расположењу гориво великог ефекта грејања, а по средњу цену.

(СВРШИТЬЕ СЕ)

РАДЊА ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

ХИ. РЕДОВНИ САСТАНАК

10. марта 1890. год.

Били: Председник г. Никола П. Пашић члан суда г. Световар Карапешки; чланови одбора: г.г. М. Јанковић, Ј. Симић, Ј. Тадић, С. Авријел, С. Х. Милићевић, К. Б. Михаиловић, В. Виторовић, Ђ. Милутиновић, Р. Драговић, Ј. Ж. Турић, Ј. Станковић, Ј. Ђ. Големовић, Др. Ј. Пачу, М. Цветановић, М. Јојимовић, М. Николић Љ. Јовановић, В. Николић, М. Цветковић, Р. Петровић, М. Капетановић, Др. М. Т. Леко, К. П. Михаиловић, М. Јовановић, Ђ. Николић, Д. Најдановић, Р. Пуљевић, Р. Р. Ђирковић, Л. Дашковић, А. Одавић, Ф. Васиљевић, Н. Р. Поповић, К. Д. Главинић, Н. Л. Милишић, М. Велизарић, А. Шток, М. С. Денчић, Ј. Петковић.

I.

По прочитању записника одлука из последње седнице, код бр. 115. примећено и примљено: да се као одлука одборска унесе усвојени предлог председништва: да комисија општинских лекара с одборником Др. М. Леком на челу, даде мишљење какве сталне мере треба завести ради редовног и потпуног контролисања не само меса него и свих осталих викуталија које се на пијацама и по радњама продају.

II.

Председништво саопштава изјаву лиферанта песка да је до данас предао 307 куб. метара дунавског песка а осталих 352 није у стању што је вода нашла и обалу дунавску поплавила. Како му је остављено било за превожњу 15 дана а за 8 дана је вода дошла, то нуди да ресто преда од савског песка по лиценцијоној цени 3 81 дин. куб. метар.

Налазећи да би одлагање набавке песка могло наићи на веће тешкоће, ако поплава обале узме јаче размере, Одбор је решио: да комисија од г.г. Р. Петровића и Ник. Р. Поповића изађе на дунавску обалу и ако се увери да је одиста немогуће

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

продужити и довршити вађење дунавског песка, онда да се усвоји понуда и од лиферанта песка прими 352 куб мет. савског по 3'81 дм.

III.

Одборник г. Милап Капетановић као извештач комисије којој је поверена оцена плапа г. Св. Ивачковића за цркву на н. гробљу, реферирше да је исти план већ био пред комисијом коју је Госп. Министар просвете и цркв. послова саставио од г.г. М. Валтровића и Драг. С. Милутиновића: да су они већ дали своју оцену по којој се план може примити ако се учине извесне измене, с којима се и одборска комисија слаже.

Према овоме, одбор је решио: да се и од стране општине изјави пристанак да црква на новом гробљу, коју жели подићи о своме трошку г-ђа Драгиња п. Станојла Петровића, може бити саграђена по пројекту Св. Ивачковића ако унесе измене које је комисија условила.

IV.

Председништво саопштава да је на дневном реду извештај комисије, којој је решењем Одбора од 20 Нов. пр. год. поверено да изврши преглед пројекта, за нови београдски водовод, који је израдио г. О. Смрекер из Манхајма.

По саслушању целог извештаја комисије; и на основу њеног нахођења, да је г. Смрекер потпуно одговорио својим обавезама по уговору закљученом са општином 22. Марта пр. год. Одбор је једногласно решио:

а) да се пројект г. О. Смрекера усваја као основа за извршење новог београдског водовода;

б) да се г. Смрекеру по §. 14. уговора може из општинске благајне исплатити 15.000 динара;

в) да се овај издатак има учинити привремено из готовине општинске, како су исплаћени и остали претходни радови и

г) да се извештај комисије о прегледу и оцени усвојеног пројекта одмах отштампа у засебне књижице заједно са извештајем техничког пододбора о начину за извршење новог водовода, па онда сазове ванредни састанак и на истоме узму у решење предлози пододбора о извршењу н. водовода.

XIII. РЕДОВНИ САСТАНАК

14. марта 1890. год.

Били: Председава члан Суда г. С. Карапешкић, чланови одбора г.г. М. Јосимовић, М. Јанковић, Д. Најдановић, В. Николић, Ј. Станковић, М. Николић, Н. Р. Поповић, М. Цветковић, Ђ. Димитријевић, Р. Петровић, Љ. Јовановић, К. П. Михаиловић, Н. Ј. Милишић, М. Јовановић, Р. Драговић, Ј. М. Тадић, М. М. Терзибашић, А. Шток, Ј. Симић, Ђ. Николић, Др. М. Т. Леко, М. Капетановић, М. Велизарић, Ф. Васиљевић, К. Главинић, С. Ј. аријел.

I.

Пошто је отворен састанак — примљено: да се пре преласка на дневни ред саслушају извештаји оних комисија које су имале у задатак да реферате првим седницама поднесу.

II.

Одборник г. К. Главинић реферирше: да је комисија извршила преглед калдрме од царинског пристаништа до дрварских плацева са свима спојним и додирним улицама савским, па је нашла да се у интересу трговине калдрма у тим улицама мора ове године поправити и то у неким одмах, а у неким до месеца јуна.

Према овоме решено: да инжењер општински за једну од првих седница спреми извештај с прорачуном колико се у којој улици и како има поправити.

III.

Одборник г. Миша Николић реферирше да је комисија обишла све мајдане и нашла само незнатне количине са неједнаким ценама, али и ако цене нису повољне, мисли да Суд треба да изврши куповину свих тих количина, да би се тако колико толико подмирила потреба, обзиром на прешну потребу шљунка, одлучено: да општински Суд одмах покупује све количине шљунка по цену, коју је комисија угодила, ако непо стигне нижу.

Да би се у будуће могао, кад устреба набављати и дрински шљунак, препоручено одборнику г. Стевану Чађевићу да приликом одласка свога на Дрину, по државном послу, испита

и поднесе реферат о ценама по којима би општина добијала дрински шљунак.

IV.

Одборник г. М. Велизарић реферирше: да оч и г. Р. Драговић, као повереници одборски, нису могли извршити преглед, потписа на молби грађана којом траже да се „З. Венац“ прогласи за слободну пијацу.

Поред тога што је констатовано да 30 потписника немају право за тражење пијаце, нађено је још: да се неки потписи никако не дају прочитати, да су неписмени грађани потписани од других, али није назначено ко их је потписао; да има потписа без занимања, па се не зна ко је потпис дао, пошто у списковима пуно — правних грађана има по више једнаких имена, и т. д.

Услед овога Одбор је решио: да се примљени акт (А Бр. 374) не може по закону узати у решење због неуредности своје.

V.

Одборник Н. Р. Поповић јавља да је по овлашћењу Одбора из раније седнице комисија одобрила да лиферант песка може место дунавског предати савски песак, (по лицитацијону цену), пошто се комисија претходно уверила да је због надошле воде одиста немогуће превући дунавски.

Ово саопштење примљено је к знању.

VI.

Поводом замерке одборника г. Ђ. Димитријевића: што је Суд општински издао уверење г. Јов. Марковићу начелнику мин. грађевина, кад је раније Одбор изјавио да му се не може дати уверење о слабом стању — препоручено: да председништво обрати пажњу општинскога Суда те да се у будуће судска радња не коси са одборском.

VII.

По саслушању претставке пореских надзорника (АБр. 415.) којом траже да им се праведно повећа награда за прикупљање приреза општинског у колико им се током времена и сам рад увећао, — одлучено: да се у буџет за ову годину унесе и од дана одобрења шесторици пореских кварталних надзорника издаје по 72 дм. месечне награде што за општину наплаћују прирез.

VIII.

Председништво јавља да су г.г. Младен Стојчевић и Никола Мијатовић молили да се ослободе туторске дужности, први због болести и чланства у трг. Суду а други што не живи у кварту у коме је црква.

По уважењу ових молаба — изабрани су: Фил. Стојановић бакалин за главног татора цркве св. Марка а Јеремија Миливојевић за главног татора цркве вазнесенске.

IX.

Управа друштва Св. Марковића моли да се једној улици даде име: улица Св. Марковића.

По саслушању молбе решено да се она придружи извештају комисије о називима улица, како би се у своје време узела у решење.

X.

Не одобравајући да се продају вагонети који су општини у накнаду кирије за земљиште остали од предузимача Сор-а, Одбор је прешао на дневни ред преко молбе Ф. Брида за откуп истих.

XI.

Председништво саопштава да је фирма Марко О. Марковић и комп. изјавила да јој је немогуће пристати на све услове под којима јој се даје у службеност општинско земљиште да построји шине за вагонску везу свога млина са жељезничком станицом. Компанија моли да се учини измена у толико да њој припадне првенствено право откупа плацева, ако их општина буде продавала, по цену коју и други буду дали.

Налазећи да би могло бити само од штете по општину ако би се услови мењали, Одбор је преко молбе прешао на дневни ред.

XIV. РЕДОВНИ САСТАНАК

17. марта 1890. год.

Били: Председавао члан суда г. Светозар Карапешкић, чланови одбора: г.г. М. Јовановић, И. Цветановић, Ф. Васиљевић, В. Витровић, Ј.

М. Тадић, К. Б. Михаиловић, Р. Пуљевић, М. Капетановић, М. Николић, Др. М. Т. Леко, М. Цветковић, С. Ј. Авријел, Ј. Станковић, Љ. Јовановић, К. П. Михајловић, Р. Драговић, М. С. Денчић, Л. Дашковић, Р. Р. Ђирковић, С. Х. Милићевић, А. Ј. Одавић, Н. Р. Поповић, Н. Ј. Милишић, Ђ. Димитријевић, К. Д. Главинић, А. Шток, Ј. Ж. Ђурић, В. Николић, Др. Ј. Пачу, Ј. Симић, М. Веливарић, М. Јосимовић, М. М. Терзибашић, Д. Најдаповић.

I.

Председништво реферисе да је Господин Министар грађевина претписом својим од 5. о. м. Бр 1044. наредио да од сада општински инжењери дају регулационе и нивелационе линије, и да тако исто врше они и све мерење које Управа вароши затражи. Па како данашње особље грађевинског одељења не доспева ни за остале послове, предлаже да се распише стечај за још једног инжењера, тим пре, што се текући послови и иначе из дана у дан све више развијају и што је једно инжењерско место упражњено од оног времена кад је г. Ст. Чађевић иступио из општ. службе.

Усвајајући предлог председништва, Одбор решава: да се распише конкурс за још једног инжењера с платом до 3500 динара.

II.

Грађевинско одељење подноси реферат да је Господин Министар грађевина претписом од 5. о. м. Бр. 1044 наредио да му се до 1. априла о. г. имају послати сви планови регулације и нивелације; а међу тим комисија, којој је поверено 3. јуна 1889. да изврши преглед састављеног плана данашње регулационе ситуације и даде мишљење: би ли и какве измене према данашњим и будућим саобраћајним приликама ваљало у план уцртати, и шта све даље за извршење преиначења урадити — није ни до данас могла довршити свој рад, због недоласка чланова.

Како је председништво општине саопштило да је и сам председник комисије изјавио да чланови не долазе на састанке, и да је по томе нужно другој комисији поверити тај посао, Одбор је решио: да поред досадашњих чланова комисије г.г. М. Андоновића и Гр. Милековића уђу у комисију за регулацију још: г. М. Цветковић одборник и г.г. Јевта Стефановић и Милан Маринковић инжењери мин. грађевина.

Члановима ове комисије који нису одборници, да се плаћа из општинске касе по 5 дин. награде од састанка.

III.

Одборник г. Раденко Драговић пита: да ли би се могла како отклонити или бар умањити она силна прашина у кв. Милошевој улици која је од ових дана у толико већа што се просипа уз пут земља коју предузимач из „Крагујевачке“ наноси у „кв. Милошеву.“?

Поводом овог питања председништво саопштава да су већ предузете мере да предузимач у будуће не просипа земљу а просути до сада да у најкраћем року скупи и дигне. Сем тога учињен је извештај корак и у тој цели да се организује служба за редовно чишћење кв. милошеве улице овог лета — о чему ће Одбор бити извештен чим председништво буде на чисто с тим хоће ли и у колико и само становништво одазвати се и потпомоћи од своје стране чишћење и поливање ове улице.

Одбор је примио ово к знању.

IV.

Председништво саопштава да је надзорна власт издала налог да се грађење новог тротоара и спуштање по утврђеној нивелети више не сме одлагати, него се мора још овог лета свршити у улицама „Дубровачкој“, „Кв. Михајловој“, „Узун-Мирковој“, „Васиној“, „Цариградској“, „Краљ-Милановој“, и „Крагујевачкој.“

Према томе Одбор решава: да се грађанство наредбом позове да 1. августа буде спремно почети и до 1. новембра т. г. свршити направку нових тротоара, а они који су их наградил да их спусте по утврђеној нивелацији нивелети.

У исто време одобрено: да се распише лицитација и набави 2000 кв. метра прописног материјала за тротоаре, па ако се који од сопственика имања у реченим улицама не одазове наредби општинског Суда, да грађевинско одељење направку изврши, а за тим принудним путем да се наплати оно што на грађење буде општина утрошила.

V.

На предлог председништва одлучено: да се од сада редовни састанци држе увек једног истог дана — понедељником, и да почињу тачно у 6¼ час по подне.

VI.

По прочитању последњег извештаја техничког пододбора о начину за извршење н. водовода и нацрта за уговор са г. Смрекером — решено: да се за решење предлога пододборских сазова други ванр. састанак у уторак 20. о. м.

Радови статистичког одељења

(НАСТАВАК)

I.

Попис становништва вар. Београда у 1884. години.

Попис становништва од 1884. год., извршен је по нарочитим упутствима, која је тадашњи министар финансије прописао, на основу члана 53. закона о попису људства и имаовине за целу Србију.

О недостатцима тога пописа, говорили смо у више прилика на овом месту, а сада ћемо у кратким потезима изнети његове највеће мане.

Прва капитална погрешка учињена је при састављању правила за извршење пописа, јер у њима није одређен рок за које би се време имало пописивање извршити; а од тога поглавито зависи тачност пописа. Искусством је доказано, да су они пописи релативно најтачнији, који се врше за најкраће време, с тога се овакве операције врше у другим државама, обично за један дан. Ово нарочито важи за велике вароши, где су већи саобраћаји и густа насељеност, па наравно и велике промене код становништва.

Пописивање је трајало у Београду неколико месеци и према томе, лако је оценити вредност таквог једног пописа, нарочито кад се узме у обзир, да је за то време било непрекидног кретања услед рађања и досељавања односно умирања и одсељавања.

Што се тиче метода пописивања, можемо рећи да није одговарао савременим захтевима, а и сам принцип, по коме се пописивање имало извршити, није био довољно јасно опредељен. Тако, неки мисле, да је се овим пописом хтело да сазна правно — законито — становништво (*population de droit*), а међу тим, овај се попис распростирао на целокупно становништво, које стално живи у Србији (*résidence habituelle*). Под именом правног — законитог становништва подразумевају се само држављани а никако и страни поданици, док овим пописом и они су обухваћени.

Исто тако у погледу на место, где се које лице имало уписати, није се гледало на целисходност него се поглавито ишло на то, да се избегне душло бројање и олакша посао пописним комисијама, а тиме је учињено те су многа места представљена у неверној слици. Ово је нарочито нашходило угледу Београда, јер су из пописа изостала сва лица, која привремено живе у Београду или су им задруге и породице настањене у другим местима. Сва та лица сачињавају знатан део београдског становништва, с тога их је требало уписати у нарочите рубрике. На тај начин, сазнала би се права величина појединих места а постигла би се и друга цель, да се добију прегледи и о величини породице и задруге.

У следећим кратким изводима износимо резултате које смо црпели из нагомиланог материјала у пописним књигама неупуштајући се у опширна објашњавања њихове садржине, а за њим донећемо и детаљне прегледи.

1. Број становника у вези са годинама старости и поделом на половине.
2. Становништво по год. старости и брачном стању.
3. Становништво по поданству у вези са годинама старости.
4. Брачно стање у вези са поданством и годинама старости.
5. Место рођења.
6. Матерњи језик.
7. Вероисповест.
8. Писменост

9. Лица са телесним и умним недостатцима и најзад табела 10 и 11. обухвата еврејско становништво по поданству годинама старости и брачном стању.

Преглед I. представља пре свега бројно стање становништва. Из њега се види да је у 1884. години било у Београду свега 35.446 душа. Ако упоредимо ову цифру са бројем житеља 1874. год. која износи 27.605; видиће се да се становништво београдско умножавало годишње са 784, што значи да је прираштај за 10 година био 7.841 душа. Но овај вишак не долази од природног размножавања становништва, већ једино услед придоласка са стране У Београду сразмерно више умире него што се рађа! Тако бар говоре подаци о кретању људства покупљени из црквених протокола, које овде доносимо:

У г. 1875 рођ. је	827	а умрло	1103	вишак рођ. — умрл.	276
" " 1876 " "	889	" "	1039	" "	150
" " 1877 " "	785	" "	1044	" "	259
" " 1878 " "	867	" "	1036	" "	169
" " 1879 " "	874	" "	1055	" "	181
" " 1880 " "	949	" "	1133	" "	184
" " 1881 " "	1667	" "	1160	" "	93
" " 1882 " "	1071	" "	1102	" "	31
" " 1883 " "	1158	" "	1205	" "	47
" " 1884 " "	1149	" "	1104	" "	45
Свега за 10 година	9636	" "	10981	" "	1345

Просечно годишње рођено је 963, а умрло 1098, годишњи вишак умрлих 134,.

О овој појави говорићемо опширније код II. одељка о кретању људства, а сада смо хтели само да изнесемо факт, који јасно показује, како хрђаво стојимо у том погледу.

Од горњег броја 35.446 становника, припада мушком полу 19.640, а женском 15.806. Вишак мушких износи свега 3.834 и према томе долази на 100 мушких 80 женских. Овај вишак показао би се још већи, да је и цео гарнизон, казнени завод и т. д. узет у рачун.

Овди доносимо у проценталном изводу однос полова у годинама старости те да се види бројна разлика полова у самим годишњим класама.

по год. старости	Л И Ц А			У ПРОЦЕНТИМА		
	м.	ж.	СВЕГА	м.	ж.	СВЕГА
од 0—5	1945	1847	3792	9.90	11.69	10.70
" 5—10	1559	1534	3093	7.94	9.71	8.73
" 10—15	1867	1459	3326	9.51	9.23	9.39
" 15—20	2446	1767	4213	12.47	11.18	11.89
" 20—25	2057	1637	3694	10.48	10.36	10.42
" 25—30	2230	1730	3960	11.36	10.95	11.18
" 30—35	1629	1106	2735	8.30	7.00	7.72
" 35—40	1719	1405	3124	8.75	8.89	8.82
" 40—45	1117	808	1925	5.69	5.11	5.44
" 45—50	1054	935	1989	5.37	5.94	5.61
" 50—55	755	438	1193	3.95	2.77	3.37
" 55—60	510	485	995	2.59	3.07	2.81
" 60—65	321	232	553	1.64	1.47	1.56
" 65—70	232	217	449	1.18	1.38	1.27
" 70—75	97	88	185	0.49	0.56	0.53
" 75—80	54	64	118	0.28	0.40	0.34
" 80—85	20	14	34	0.10	0.09	0.09
" 85—90	12	23	35	0.07	0.14	0.10
" 90—95	1	3	4	0.01	0.02	0.01
" 95—100 и више	3	7	10	0.02	0.04	0.02
Свега	19628	15799	35427*)	100.00	100.00	100.00

Као што се види, појаче су заступљене класе од 15—20 год. — флотирајуће становништво. Поређивање са пописима из прошлих година није могуће пошто оваква груписања по добу до сада нису састављана, ма да грађе за то није недостајало.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Усвојено. На стастанку своме од 20. т. м. Одбор је усвојио предлоге пододбора, о начину за извршење новог водовода, с том изменом да се од општинског збора не тражи засебно одобрење привременог зајма само за водовод, него да се изнесе на решење питање о потребном зајму, за све главније послове који се морају првенствено извршити.

Према овоме, финансијска комисија ускориће свој рад, да би се што скорије могао збор сазвати. По одобрењу зајма, грађењу новог водовода приступиће се одмах.

У режији. Нови водовод општина ће градити у својој режији, а руковођење свију стручних послова, око грађења, уговором ће се поверити, госп. Оскару Смрекеру из Манхајма.

Надзор над грађењем вршиће нарочита стручна комисија са општинским Судом.

Нова калдрма. У седници 23. ов. мес. Одбор општински проучио је студију техничке комисије, о грађењу нове калдрме, а у сутрашњој седници, донеће и одлуке, по свима предлозима комисијским.

Ми смо ову студију техничке комисије публиковали у своје време и тако дали прилике грађанству, да се упозна са комисијским назорима. Данас записујемо само, да је и питање о грађењу нове калдрме доведено до свога краја: јер после одобрења зајма, неће бити никаквих препона, да се отпочне грађење нове калдрме, у великим размерама.

Време осветљења. И поред свега настојавања власти, да се приликом светковина, за време вечерњег осветљења, не дешавају никакви иступи, разбијање неосветљених прозора, није се могло никад сасма спречити, па су се по кад-кад догађали и врло несретни случајеви. Због тога од сада ће се увек објављивати, до ког часа има трајати осветљење — јер у највише случајева, разбијање прозора потицало је отуда, што неки грађани пре, а неки позније гасе светилнике на прозорима.

Другог лека и покрај све воље власти нема сем, ако би се хтело, укинути осветљавања прозора при редовним светковинама

С Т Е Ч А Ј

При грађевинском одељењу општине вар. Београда, има да се постави још један енжењер с годишњом платом од 3500 динара.

Који енжењер жели ово место заузети треба да се пријави са документима до 15. Априла.

Првенство имају они који су српски поданици и београђани по рођењу.

Од стране Суда општине вар. Београда 20. Марта 1890. АБр. 515.

*) У овај број нису урачунати 12 м. и 7 ж. лица, за које се није могло дознати доба старости.

Н а р е д б а

Према правилу за преглед стоке и меса од 7. фебруара 1883. год. Бр. 686. (санитетски зборник књига II. свеска III) забрањено је удубање ваздуха испод коже заклане марве.

Пошто се приметило да се многи клачи не придржавају постојеће наредбе, то се овим поново најстрожије забрањује удубање ваздуха испод коже, и сваки онај који поротивно уради, казниће се по закону.

Од стране Суда општине вар. Београда 7. марта 1890. год. А.Бр. 187.

НА ЗНАЊЕ

До сада се готово редовно дешавало, да поједине парничне странке које имају суђење у општинском Суду, не долазе на време на суђење већ тек око 10 и 11 часова, а неке и око подне.

Оваки поступци парничара не само штете интересе друге стране, која благовремено дође Суду, већ спречавају и сам рад Суда, те се и дангуби одлагањем и чекањем на парничаре.

Да би се спречили у будуће оваки случаји, и да би се одржавао сталан ред у суђењу, овим се јавља грађанству да ће се у будуће сваки случај неуредног долажења парничара казнити према закону, који се увек означава на сваком позиву парничара.

Из седнице Суда општ. вар. Београда 14. фебруара 1890. год. СБр. 2229.

НАРЕДБА

Законом о општинама стављено је у дужност општинској власти да се у интересу опште безбедности стара и за редовно предупредивање пожара.

У нашој вароши пожари се најчешће јављају из димњака, и за то се чишћење њихово као јавни посао повлашћује, и од толико година предаје у вршење нарочитоме подузетнику, који је за тачност свога рада увек одговоран. Сем повлашћеника општине, нико други нема право да се чишћењем димњака бави.

Да се неби догађало да чишћење димњака по домовима грађанским ипак варалички врше и лица која на тај посао немају право, општински Суд обраћа пажњу грађанству да повлашћени димњичари имају при себи књижице овлашћења. Те су књижице потврђене од општинске власти а у њима су ради сигурности грађана уписане и таксе за све врсте димњака и чункова.

Књижице ове димничари су дужни увек показати при уласку у кућу, и тек по том може им се чишћење димњака допустити.

Ко год противно овој наредби буде поступао, казниће се по закону и то како онај који је неправно чишћење извршио тако исто и онај који му је чишћење допустио.

Од стране Суда општине вар. Београда 16. фебруара 1890. год. А.Бр. 298.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

I.

На дан 26 ов. мес. у 3. часа по подне држаће се испред Тоскићеве дрварнице у Душановој улици јавна лицитација за продају извесне количине општинске грађе (балвана).

Позивају се и овим путем сви они који желе ову грађу купити да дођу на лицитацију.

Од стране Суда општине вар. Београда 20. Марта 1890. год. СБр. 3834.

II.

На дан 5. априла тек. год. од 3 до 6 часова по подне држаће се у грађевинском одељењу београдске општине јавна усмена лицитација за грађење нове калдрме у крагујевачкој улици.

Кауција 2700 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, ситуациони план, попречни профил и предрачун, могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Из седнице Суда општ. београдске 8. марта 1890. год. у Београду Бр. 792.

III.

На дан 9. Априла тек. год. од 3 до 6 часова по подне, држаће се у грађевинском одељењу општине београдске јавна усмена лицитација за грађење калдрме — тротуара и коловоза — у Милутиновој улици.

Кауција се полаже при лицитацији у 1.400 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, предрачун, план ситуациони и попречних профила, могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана у време канцеларијско и при лицитацији.

Из седнице Суда општ. Београдске А.Бр. 232. 15. Марта 1890 год. у Београду.

IV.

На дан 6. Априла тек год. од 3 до 6 часова по подне, држаће се при грађевинском одељењу Београдске општине јавна усмена лицитација за претрес и крпеж калдрме у Кастриотовој улици.

Кауције се полаже при лицитацији у 200 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови и предрачун могу се видети при поменутом одељењу сваког радног дана у време канцеларијско и при лицитацији.

Из седнице Суда општ. Београдске А.Бр. 233. 15. Марта 1890 год. у Београду.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 13. до 19. марта закључно прешло је преко општинских кантара:

ТЕЖИНА	Ч е г а	100 к. просечна цена	ТЕЖИНА	Ч е г а	100 к. просечна цена
КИЛОГР.		ДИН.	КИЛОГР.		ДИН.
6,944	Брашна пшенич.	19-60	48,680	Сена	5-50
	Брашна кукуруз.	—	2,665	Сламе	3-—
2298393	Пшенице . . .	15-80		Шингарке . . .	—
112,723	Кукуруза . . .	10-30	60	Коре брезове.	20-—
	Ражи	—	63	Воска	3-40
	Крупника . . .	—	1,820	Сира	65-—
914	Јечма	12-20	232	Доја топљена	100
40,231	Овса	14-40	273	Масти	100
	Кукуруз нови	—	317	Славине . . .	110
10,396	Пасуља	24-—	412	Сува меса . .	80-—
5,742	Кромпира . . .	9-—	40	Вуне непране	120
59,617	Арпаџика . . .	19-—	10,381	Свиња дебелих	75-—
2,112	Црна лука . . .	8-50	853	Кумура дрвена	6-—
627	Бела лука . . .	30-—	90,200	Креча	3-20
410	Лука аршламе	6-—		Купуса кисела	—
3,085	Јабука	21-—		Рена	—
	Крушака	—	Литара		
440	Ораја	21-—	32,217	Вина црна . .	17-50
	Грољја	—		Вина бела . .	—
	Шљива сирових	—	43,737	Ракије шљ. меке	26-50
14,564	Сувих шљ. нов.	30-—	1,070	Ракије ком. меке	36-—

Примедба. Приход на општинским кантарима од 13. до 19. марта 1890. год. 1728 дин. 20 пара.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.